

1000 Ljubljancev na Reki

PRED TEDNI je okrog 1000 Ljubljancev odpotovalo s posebnim vlakom na Reko, da bi vrnili obisk mestu, s katerim so se poratili pred šestimi leti.

Najprej so bili stiki le med mestnimi organizacijami in občinami, po triletnem sodelovanju pa so se razširili tudi na sodelovanje med krajevnimi skupnostmi, delovnimi organizacijami, šolami in društvi. Širi pa se tudi na turistično in športno področje, se razteza na obrt in trgovino in nekatera povsem nova, niti ne predvidena področja.

Vsekakor, presešlo je prvotni pomen, ki so ga nekateri namenili predvsem turizmu. Celo drugotnega pomena ostaja to področje, v ospredje pa stopajo prej našiete dejavnosti.

NAMEN — ZDRUŽITI PRIJETNO S KORISTNIM

IZ OBCINE Šiška gojijo stike s krajevnimi skupnostmi na Reki štiri krajevne skupnosti in sicer: krajevna skupnost Sentvid s Turniči, KS Šerčerjevo z Vežico, krajevna skupnost Milana Majcna s Kantrido in krajevna skupnost Medvode s skupnostjo Kastav.

Po treh tednih so vtisi urejeni. Vzniknili so prvi predlogi za boljše sodelovanje, sestavljeni so programi za nekatera srečanja v letošnjem letu, na sejah tehtajo dobre primere in rešitve pobratenege mesta na različnih področjih, uvajajo nekateri posrečene oblike v delo krajevnih skupnosti. Vsako novo srečanje torej prinese s prijetnimi urami tudi večje število delovnih obvez.

Program obiska je bil silno zgoščen. Nепrestano smo menjavali teme, obiskali zdaj to, zdaj ono ustanovo, si ogledali napredek na tem ali drugem področju. Nismo zmogli videti vsega, kar se je spremenilo v času od zadnjega obiska pri njih.

ŠOLSTVO

Reka je ena izmed redkih, skoraj edinih mest, ki je materialno osnovo šolstvu zagotovila s samopriskom in sicer že pred leti, ko si pri nas še sanjati nismo upali o njem. Šole so prelepe, funkcionalno opremljene, prostorne stiske ne poznajo niti učenci niti učitelji. Učenci imajo zastoj šolske potrebščine. Prosvetni delavci so zelo spodbudno nagrajevani. Učni uspeh je daleč nad jugoslovanskim povprečjem. Osip je 0,6 odstotka, medtem, ko se v naših šolah porazgubi in omaga v tekmi z znanjem 15 odstotkov otrok.

Slovenski osip je še bolj porazen — kar 35 odstotkov vpisanih otrok predstavlja.

OTROŠKO VARSTVO

Tudi vzgojno varstvene ustanove so primerno razpršene. Vsako naselje ima več vrtcev, ki zajemajo dokaj višji odstotek otrok, kakor ga zajemamo pri nas. Edino v krajevni skupnosti Vežica, ki je pravkar vseljeno naselje, gradnja varstvenih ustanov ni šla v korak s stanovanjskim naseljem. Kar dva vrtca še gradijo in je čutiti precejšnjo nejevoljo zaradi zamude.

POVEZAVA

Tovariš Jankovič, s katerim sva se pogovarjala o KS Vežica, je zelo navdušen nad dobro zastavljeno povezavo sekcij pri krajevni skupnosti. »Seveda, pogoji se močno razlikujejo. Njihove skupnosti imajo mnogo več sredstev na voljo, kakor naše, pa je njihova dejavnost tudi temu primerna. Manjka jim edino le še urejena trgovina in vrtci. In cestišča še niso urejena, ker se je naselje tako bliskovito razraslo, da ni bilo mogoče urejati vsega hkrati.«

ŠE MLADA, TODA UREJENA

Tudi krajevna skupnost Turniči je mlado, komaj dograjeno naselje, ki pa je presenetljivo hitro uresničila načrt komunalne ureditve. Tovariš Temlin Štefan predsednik krajevne organizacije SZDL v Sentvidu mi je nanizal celo kopico podatkov o pobrateni skupnosti. »Petnajst tisoč prebivalcev štejejo Turniči. Leta 1970, ko smo prvič zastavili sodelovanje med krajevnimi skupnostmi, so nam naslov dali na mestni konferenci SZDL. Po prvem obisku se nam je zazdelo, da izbira ni bila najbolj posrečena. To je namreč čisto delavsko naselje, brez večje industrije, le z zametki trgovine in obrti. Mi v Sentvidu pa imamo kar precej razvito industrijo, predvsem pa obrt in trgovino in zato smo imeli bolj malo stičnih točk. Toda, to je bil le videz.

TUDI ŠOLE

Po drugem srečanju se je pred nami razgrnila izredno lepa priložnost sodelovanja. Dogovorili smo se, da bomo vzpodbudili in ustvarili pogoje za sodelovanje med šolami, športnimi organizacijami in društvi ter posameznimi sekcijami krajevnih skupnosti.

SREČANJA MED LETOM

V skladu s temi dogovori bo naslednji mesec odpotovala na Reko skupina našega društva »Partizan«, jeseni pa nam bodo iz Turničev povrnili obisk njihovi športniki.«

Še je našteval, še nizal možnosti. »Glejte, dan žena bi lahko naše in njihove žene praznovala skupaj. Posebno všeč pa mi je njihova oblika povezovanja vseh organizacij in društev. Vodstva le-teh se sestanejo vsak mesec enkrat, pregledajo uresničevanje preteklih dogovorov in sestavijo program za naslednji mesec. Morda bi jo kazalo uvesti tudi pri nas.«

Skratka, vodilo tovariša Temlina je bilo: ne samo formalna, enkratna srečanja, temveč raznolika in številnejša.

DAN PRIJATELJSTVA, KRONA PRETEKLEGA SODELOVANJA

S tovarišem Šavnikom, predsednikom krajevne skupnosti Milana Majcna sva se pogovarjala kar po telefonu. Nekaj imenitnih misli je nanizal: »Sodelovanje se vsako leto izpopolnjuje. Turistični namen je drugotnega pomena. Mi, Ljubljancev, na prvo mesto postavljamo predvsem izmenjavo mnenj, posredovanje izkušenj, zato že programe sestavljamo tako, da uresničujemo namen. Letos nam je postalo dokončno jasno, da bi ta množična manifestacija pravzaprav morala pomeniti krono preteklih sodelovanj, vrhunec neke predhodne, kontinuirane dejavnosti na različnih področjih v času med enim in drugim srečanjem. Tako sodelovanje bi resnično lahko gojilo bratstvo in enotnost.«

TEKMA S ČASOM

Tovariš Rink Zdravko pa je bil zelo navdušen nad novim, prelepim domom upokojenec v Kantridi. »Največji sovražnik teh ljudi je ostal le še čas. Mnogim je mogoče to prvi in pravi resnični dom. Klubski prostori, športna igrišča, udobne sobe in okusno opremljeni dnevni prostori ter nega in skrb dajejo prebivalcem prijeten občutek varnosti. Ko smo se pogovarjali z njimi je eden pototil: »Tako lepo je, kakšna škoda, da sem star.« In že se je kresnil po glavi. »Seveda, če ne bi bil star, bi ne smel prebivati tukaj.«

Vsekakor, starost je lahko nadležna, lahko pa lep zaključek življenja. Reškim upokojenecem je človečnost kot sončni žarek v pušo sivino. In Ljubljancev smo se spraševali: kaj pa mi, kaj smo storili mi za svoje. Bo spodbuda ostala zgolj skrita želja ali pa nekoč vendarle dejanje.

PRVI USPEHI

V vseh krajevnih skupnostih so bili pričani, da so prvi rezultati že vidni. Kje, zakaj, kako, smo bili radovedni. »Rečani so, kakor veste, še do nedavna hodili množično kupovat v Italijo. Zadnje čase pa kar derejo v Ljubljano. Mika jih založenost naših trgovin, kvaliteta tekstila in enkratnost modelov v butikih. Vse več naših pa odhaja letovat v te predele Istre.«

Ta čas, ko sva s tovarišem Rinkom iskala primeren foto material o srečanju na Reki, sem brskala po zajetni mapi, v kateri se je nakopičilo že kar zajetno število programov, ki jih zbirajo za pregled in dokaz o sodelovanju. Res je, kar je povedal ing. Miha Košak ob slovesu, da bo sodelovanje najbolj uspešno tedaj, ko nad njegovo množičnostjo ne bo več pregleda.

Elica JELEN

